

Fahrizade teraktynyň düýp maksady näme?

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Fahrizade teraktynyň düýp maksady näme? FAHRIZADE TERAKTYNYŇ DÜÝP MAKSADY NÄME?

Eýranyň ýadro maksatnamasynyň esasy adamlaryndan Muhsin Fahrizade Tähran welaýatynyň Abserd etrabynda awtoulagly barýarka gurnalan ýaragly hüjümden soň aradan çykdy.

«Fahrizade teraktyny» amala aşyrmakda ABŞ we Ysraýyl güman edilýär, düýn Eýranda bu iki ýurduň baýdaklary ýakyldy we protest çykyşlary bolup geçdi.

Fahrizadäniň öldürilmeginde Ysraýyly yşarat eden Prezident Hasan Ruhany «Bu hadysany jogapsyz goýmajak bolarys, wagty-sagady gelende munuň jaýdar jogabyny bereris. Sionist režimiň elini okadyk, olaryň komplimasiýaýy duzagyna düşmeris» diýip, bolanlara sowukganly çemeleşipdi.

• **EÝRANY YSRAÝYLA URDURYP...**

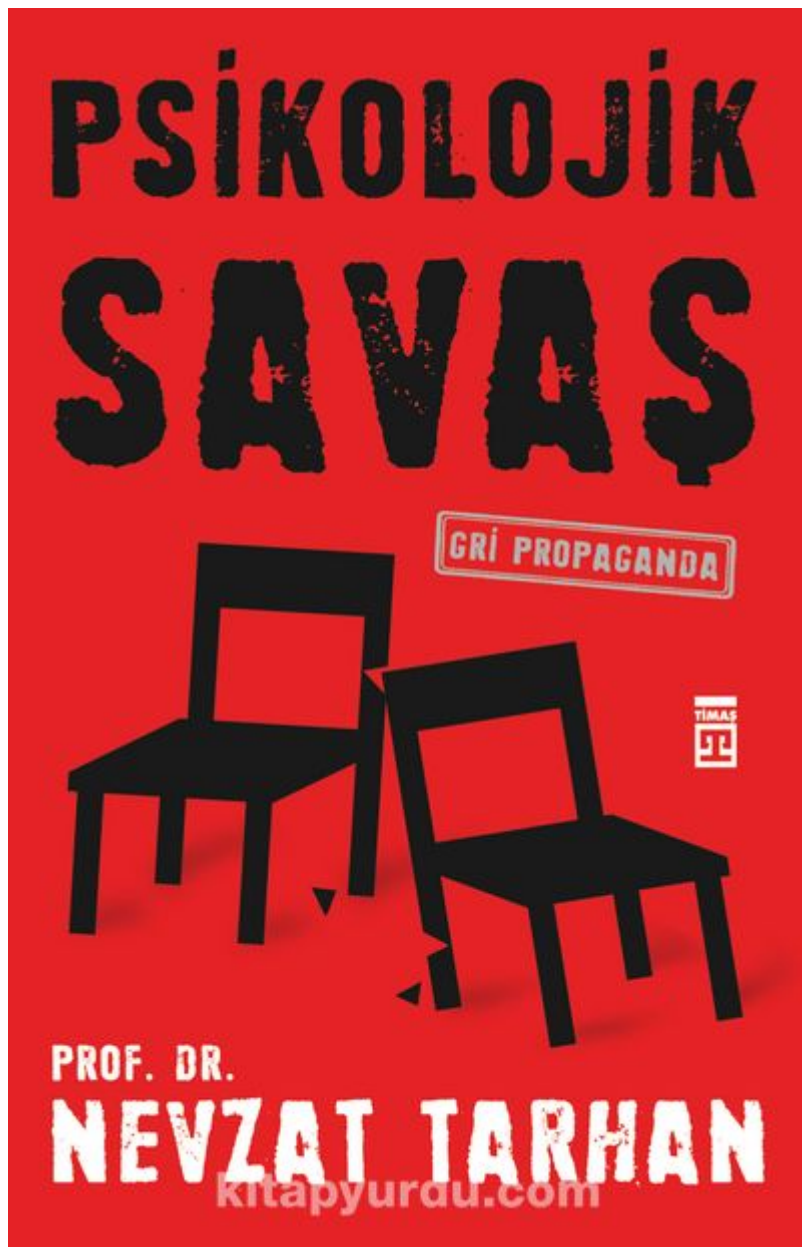
«Sabah» gazetiniň žurnalisti **Berjan Tutar** bolsa soňky

ýazgysynda «Fahrizade öldürüldimi ýa gurban edildi?» ady bilen täsin ýazgy bilen çykyş etdi.

«Teraktyň arasyna salnan wagt, amala aşyryş terzi we maksady birnäçe sorag yşaratyny döredýär» diýen Tutar Eýranda «ar alyş hyjuwy» bilen çykyş edýän gazetleriň tersine, Ruhanyň sowukganlylygy saklaýandygyna ünsi çekdi.

Tutar makalasynda ABŞ-nyň täze saýlanan Prezidenti **Jo Baýdeni** ýatladyp, meçew berilmäge synaşylýan Eýranyň Ysraýyla garşylyklaýyn jogap berip, Baýden bilen «täze döwri» sabotaž eymek islemeýändigini aýtdy.

Tutar «Rewolýusion gwardiýaçylardan» başgalaryň «gapma-garşylygy güýçlendirýän çykyşlardan daşda durýan beýannamalary bermegi» Tähranyň ABŞ-nyň täze prezidenti J.Baýden bilen ýumşama döwrüni sabotaž etmekden ätiýaç edýändigini görkezýär. Ysraýyl we Saudlaryň gysyşlaryna garamazdan, Baýden hem Eýran bilen täze oňyn gatnaşyklaryň sahypasyna açmaga taýýarlanýar. Çünki Eýran krizisini çözme strategiýasy ABŞ-nyň global liderligi üçin ulanyp biläýjek iň soňky güllesi. Dört ýyl bärini dişini gysyp gezen Tähran üçinem Baýden iň soňky mümkinçilik. Şonuň üçinem Tähranyň Trampdan soňky ABŞ babatdaky garaşýan zatlaryny, **«Süleýmany terakty»** bilen garalamady» diýip nygtady.

Hamaneyîň «Tramp gidýänçä ABŞ-na garşy etjek çykyşlaryňyzdan el çekiň» görkezmesini berendigi barada gep-gürrüňleriň bardygyny aýdýan Tutar «Bu hemleler Süleýmanynyň we Fahrizadäniň öldürilmekden ötri, ABŞ bilen gatnaşyklaryň düzelmegi üçin gurban edilendigi baradaky gep-gürrüňleri ýatlatman duranok» diýdi.

Berjan Tutaryň makalasy şu şekilde:

«Ýakyn Gündogar ýene-de bir nämälim terakt bilen sarsyldy. Tähranyň ýazlag merkezi Absertde Eýranyň gelejekki ýadro bombasynyň atasy saýylýan alym Muhsin Fahrizade altmyş iki ýaşynda awtoulagynda barýarka terrorçylykly hüjüm netijesinde wepat boldy. Şu ýylyň 3-nji ýanwarynda-da «Kuddus güýji» brigadasynyň serkerdesi Kasym Süleýmany altmyş üç ýaşynda

Bagdatda ABŞ tarapyndan öldürilipdi. Fahrizade «ýadro maksatnamasynyň Kasym Süleýmanysydy».

Teraktyň arasyna salnan wagt, amala aşyryş terzi we maksady birnäçe sorag yşaratyny döredýär... Eýranyň Goranmak ministriliginiň gözleg birliginiň başlygy Fahrizadäni 2003-nji ýyldan bäri MOSSAD we MRU nyşanalap ýördi.

2015-nji ýylda «**NYT**» gazetini eýranly fizikaçy professory ikinji jahan urşy döwründe ilkinji atom bombasyny işläp düzen «Manhetten maksatnamasynyň» ýolbaşçysy **J.Robert Oppenheýmere** meňzedipdi.

Hatda Ysraýylyň premýer-ministri **Benýamin Netanýahu** 2018-nji ýylyň maýyndaky çykyşynda Fahrizadä yşarat edip «şuny ýatdan çykarmaň» diýipdi. Şeýle-de, teraktyň ABŞ-nyň daşary işler ministri **Maýk Pompeonyň**, Netanýahunyň, MOSSAD-yň şefi **Ýossi Koheniň** we Saud patyşalygynyň mirasdüşer şazadasy **Selmanyň** Saud Arabystanyň Neom şäherinde 23-nji noýabrynda geçiren gizlin duşuşygyndan dört gün geçensoň amala aşyrylmagy-da ünsi çekiji.

Ganly terakty heniz boýnuna alan bolmady. Emma ysraýyl mediýasy Netanýahunyň teraktdan soň «Kyn günler bize garaşýar» diýen sözüne giňden ýer berdi. «**Ýedioth Ahronot**» gazetini Ysraýylyň roluna yşarat etse, «**Maariv**» gazetini Netanýahunyň «Bu hepde etjek işlerim bilen sizi tanyşdyryp biljek däl» diýendigini ýazdy.

Tähran bolsa Netanýahu bilen terakta aç-açan goldaw beren **Donald Trampa** barmak çommaltdy. Konserwatiw gazetleriň «urmasak urarlar», «Ar almaly» diýen ýaly sözbaşylaryna garamazdan, sowukganlylygy elden bermeýän prezident Hasan Ruhany «Tramp haos döretjek bolýar. Birnäçe hepdeden soň gysyş döwrüniň tamamlanjakdygyny duýýarlar. Halkymyz sionist režimiň duzagyna düşmejek derejede hüşgär we akylllydyr» diýdi.

«Bulam-bujarlyk hilesi» sözbaşysy bilen Ruhana ýakyn durýan reformist «**Arman-y Milli**» gazetinde, hemmelere «strategik sabyr-kanagat» diläp, «Eýranyň iki aýdan soň täzeden sebitiň iň möhüm syýasy güýjüne öwrüljekdigini» ýazdy.

«Rewolýusion gwardiýaçylardan» başgalaryň «gapma-garşylygy güýçlendirýän çykyşlardan daşda durýan beýannamalary bermegi»

Tähranyň ABŞ-nyň täze prezidenti J.Baýden bilen ýumşama döwrüni sabotaž etmekden ätiýaç edýändigini görkezýär.

Ysraýyl we Saudlaryň gysyşlaryna garamazdan, Baýden hem Eýran bilen täze oňyn gatnaşyklaryň sahypasyna açmaga taýýarlanýar. Çünki Eýran krizisini çözme strategiýasy ABŞ-nyň global liderligi üçin ulanyp biläýjek iň soňky güllesi. Dört ýyl bärini dişini gysyp gezen Tähran üçinem Baýden iň soňky mümkinçilik. Şonuň üçinem Tähranyň Trampdan soňky ABŞ babatdaky garaşýan zatlaryny **«Süleýmany terakty»** bilenem garalap bilmedi.

Çünki, Hamaneyiň «Tramp gidýänçä ABŞ-na garşy etjek çykyşlaryňyzdan el çekiň» görkezmesini berendigi barada gep-gürrüňleriň bardygy aýdylýar. Bu hemleler Süleýmanynyň we Fahrizadäniň öldürilmekden ötri, ABŞ bilen gatnaşyklaryň düzelmegi üçin gurban edilendigi baradaky çaklamalary döretmänem duranok. Bir zady unutmalyň, hernäçe ownuk ähtimallyk ýaly bolup görünse-de, munuň şeýledigine az adam ynananok...»

Odatv.com, 29.11.2020 Publisistika